

סימן טו

קבלת מצוות בלי הודעת המצוות

לא נעשה על ידי בית דין של ג' הראים לדון ולכו גיור רפורמי או קונסרבטיבי שנעשה על ידי חוטאים הפסולים לדון אינו גיור, וב' אם לא קיבל הגור על עצמו לקיים את כל המצוות ואפלו סרב לקבל דקוק אחד מזרבי טופרים כבריתא במסכת בכורות דף ל' עמוד ב'. והאתורנים האריכו האם כוונה לעבור על מצוות לתאבון הויא פסול בקבלת המצוות או לא, ובכני בנים האלק ב' סימן ל'ז חילקתי בין כוונה לעבור לתאבון לבין מחשבה שלא יכול לקיימן משום אונס עי"ש.

שני הטעמים האלה אינם שייכים בנדון שלנו שהרי לא היו פסולים בבית הדין המג'יר, ואם מטעם השיעידה שלא שמרה מצוות לאחר הגיור, הפה שאסר הוא הפה שהתרצה שתרצה שלא ידע על המצוות ומה שידעה קיימה וכן למשך השנים עד שלמדו וכן אינו חסרון בקבלת המצוות אלא בהודעת המצוות ואין הודעת המצוות מעכבה כמו שתובו בראשונים. ואפלו לא הודיעו לגר מצוות מעשיות כלל אלא רק שלילת ע"ז וייחודה שהוא עיר היהדות ובלי זה לא יפל עליה שם גרות כלל, מה שאין כן הודעת שאר מצוות אפלו עיקריות כשמירת שבת אינה מעכבה בדיעד כל שקבל הגור על עצמו לקיים מה שחיב בו כשיודע לו. דבר זה נלמד מגר שנתגייר בין הנוצרים ולא ידע עיר שבת במסכת שבת דף ס"ח עמוד א' ופרשו בתוספות נתגייר בפני ג' ולא הודיעו ממצוות שבת וכן כתבו בתוספות הרא"ש והרשב"א, ולא שהודיעו לו שאר מצוות חמורות ורק לא מצוות שבת אלא אפלו לא הודיעו לו מצוות כלל וכן כתוב הרמב"ן שהודיעו מקטת מצוות אחרות ולא הודיעו ממצוות שבת או שטעו ולא הודיעו עכ"ל פ"י שלא הודיעו כלל. ויש לבדוק כן מה שבסוגר השוו גרא שנתגייר שסתמו מבוגר לקטן שנשבה ומשמע כמו שלקטן לא נודיעו שום מצווה והוא הדין לגר, וזהי כוונת הריטב"א ונומי יוסף במסכת שבת ומתרצת תמיית החידושי הלכות בטור יורה דעת סימן רס"ח אות ג' והגחות חכמת שלמה לשלהן עורך שם סעיף ב' עי"ש. ולפי זה

כ"ה, כ"ב סיון תשנ"ד

לאכיד אחד

במעשה הגיור שנתלבן השבוע בבית דין, שכבודו סיפר ששמע מאברך אחד שהרב שערך את הגיור הוא מקין הרכה בענייני גרות, והעורי שאותו הרב הוא חבר בארגון רבני מוכר בארא"ב והם כתבו עליו שהוא מורה לגיר ומאי אלמייחו דברי האברך יותר מדבריהם וככובוז התרגנו. אמן לע"ד גם אם נתקבל את דברי האברך אינם עדות למפרע על גיור שנעשה לפני י"ב שנה.

אלא שבודאי פשע אותו הרב לפי מה שהගירות העירה שתחילה דחה אותה ואמר לה להתגיר אצל הרפורמים, שאף שבדין דחה אותה פעמים אבל אסור לשלחה אצל הרפורמים שיש בוה נינת מכשול בפנים ובפני כל ישראל, ואני דומה למה שאמרה נעמי הנה שבה יבמתק אל עמה ואל אלהיה שובי אחריו יבמתק עכ"ל שם לא אמרה בפה מלא שובי אל אלהיר. וביתר פשע לפי מה שהיעידה הגירות שלקרת הגיור לא ציוה עליה כי אם להדליק נרות שבת ושלא לאכול ביום הכהנים ואילו את שאר המצוות אמר לה ללימוד כתuttleה ארצה לאחר שנה כפי שתכננה, וכך היה שעלתה ארצה ובמשך השנים נודע לה על שבת וטהרת המשפחה וכור' והיום היא ובבעל שומרים קלה כחומרה, והדברים תמהווים וחמורים ולכן יש לבדוק אחרי אותו הרב. ואולי לא רצאה לקרב אותה לקהילתו כיון שהיא שוחרה ובבעל היהודי לבן ורכבים אצלם מוחקים דעתות קדומות בוה, ברם התורה העידה על משה כי אשה כוותה לקח עכ"ל ונענשה מרים שהתלוננה עלייך ואף שפרשׂו חוייל שהיתה אשה יפה ולא כוותה ממש מכל מקום מונתקה התורה בלשון כוותה נשמע שאין בנושאין כאלה שום דופי.

וככובוז הורה שהגיור הוא כקליפה השום שהרי לא שמרה מצוות אחרי הגיור. ולא ידענא, והגם שיש לחוש לחומרא אבל לע"ד לא לבטל הגיור מכל. אנחנו פסלים גיור כרגע מב' טעם, א' אם

בבני בנים שם לדעת הרמב"ם שאפלו מי שהוכיח סופו על חילתו שלא התכוון לפרש מעד' מכל מקום הוי גור, מה שאין כן אם לא יוכל על עצמו לקיים המצוות לא הוי גור וכיוון שלא הודיעו המצוות כלל הוי יכול על עצמו לקיימן ואין זה דברים שבבל. ושלא כשו'ת חמודת שלמה חלק יורה דעת סימן כ"ט אותן כתובות אינה מעכבה וקבלת המצוות מעכבת ופרש המצוות איננה מעכבת בסיסם להיכנס בדת יהודית ומעין זה כתוב בהגות חכמת שלמה עיי'ש, ולע"ד אם איןנו יודע שיש מצוות בתורה כי לא הודיעו אףלו מקטנתו מהיכי תיתי שקבלתו להיכנס בדת יהודית כוללת קבלת המצוות ואף על פי שאמר שמקבל המצוות עדין כל שלא הודיעו מקטנתו הוי ملي' בעלמא. ומכל שכן שלא כהב"ח בסימן רס"ח סוף ד"ה וכל עניינו שפרש לדעת הרמב"ם אפלו קבלת המצוות אינה מעכבת.

ולפי זה הودעת ממצוות היא מחלוקת הראשונים, לרמב"ם וריטב"א ונמויק יוסף ומסתבר שכן דעת התוספות והרא"ש והרשב"א בדיעבד אין צורך בהודעת המצוות כלל, ואילו לרמב"ם הודעת מקטנת מצוות מעכבת ורק הודעת שכר ועונש אינה מעכבת. וכן נראה במאיר במסכת שבת שם שפרש לדעת האומרים שציריכים בית דין של ג' לעיבובא, זול' שמאה אמר גור שנתגир בין הגויים היאך מיהא אפשר שלא ידע ענין שבת לעולם והרי הוא צריך שלשה ומודיעים אותו מצוות קלות וחמורות עכ"ל ותרץ בגר קטן כדעת הרמב"ם ולא תרצה שכחו להודיעו. ומספרש כן ברבנו אברהם מן ההר במסכת יבמות שם שכח שנתגир בין גור לבין עצמו אין גור יכול לומר שלא הודיעו בית דין קלות וחמורות עכ"ל הרי שהודעת מקטנת המצוות שפיר מעכבת. והסבירה שהודעת מקטנת הענין עכ"ל תעכ卜 היא כמו שהביא בבית יוסף בשם הסמ"ג לא תעכעה קט"ז שמכירין לו מקטנת עונשין. כדי שלא יאמר אחר מכון אילו היהי יודע כן לא הייתה מתגיר, שאף על פי שהודעת העונשין גופה אינה מעכבת מכל מקום אם לא הודיעו לו ממצוות כלל למה באמת לא יהיה כמזה טעות אז אם רימו גוי לעבור גיור והעלימו ממנו עיקר היהדות וכי הוי גור, וממשום כך קטן שנתגיר על דעת בית דין יכול למחות משהגדיל. ואין דומה במסכת יבמות דף כ"ז עמוד ב' בגר שהtaggir לשם דבר אחר דמי גור כי שם מקבל על עצמו הגנות ודברים שבבל אינם דברים כמו שהדרתי

קשה על מה שהביא המגיד משנה בהלכות איסור ביאה פרק י"ג הלכה ט' בשם הרמב"ן دائ' קביל אליה בפני שלשה וחודיעו מקטנת מצוות כדינו והלך ומיל וטבל שלא בפני ב"יד הרי זה כשר עכ"ל ואלמא אם לא הודיעו מקטנת מצוות איןו כשר אפלו בדיעבד, וצריך לומר שהרמב"ן לא כתב כן אלא לתוך דברי הרא"ש וכמו שכתב הרשב"א וליה לא סבירא ליה, ועודין צ"ע.

ויש לעיין בדעת הרמב"ם כי בהלכות שגנות פרק ב' הלכה ו' כתוב תינוק שנשבה לבין עכ"ם וגדל והוא אין יודע מה הם ישראל ולא דתם וכו' עכ"ל והשמיט גור שנתגיר וכן השמיתו הסמ"ג בעשה ריב"ג, ובפרק ז' הלכה ב' כתוב שנשבה והוא קטן לבין עכ"ם או נתגיר קטן והוא בין עכ"ם עכ"ל הרי שפרש שהגמרא מיררי בגר קטן דמייא דקタン שנשבה אבל לא בגודל. ומהו אין שם הוכחה שగור מבוגר שלא הודיעו המצוות אינו גור כי יש לדחות שזויה מציאות רחואה וכמו שכח בכסף משנה שאם התגיר גדול בודאי שהודיעו מקטנת שבת עכ"ל ולכנון פרש הרמב"ם בגר קטן. ברם בהלכות איסורי ביאה פרק י"ג הלכה י"ז כתוב הרמב"ם גור שלא בדק אחורי או שלא הודיעו המצוות ועונשן ומיל וטבל בפני שלשה הרי זה גור עכ"ל וכותב במגיד משנה שהוא פשוט שאין הודעת המצוות מעכבת עכ"ל, וקשה לי לאיך גיסא מנין פשוט דבר זה אם לא מסכת שבת הנ"ל והלא לפי דברי הרמב"ם בהלכות שגנות אין ראייה ממש, ולשון הרמב"ם המצוות ועונשן עכ"ל אפשר לפרשו שכר המצוות ועונשן כמו שבאמת כתוב בשלהן ערוץ סימן רס"ח סעיף י"ב ואילו הודעת מקטנת המצוות שפיר מעכבת. והסבירה שהודעת המצוות תעכ卜 היא כמו שהביא בבית יוסף בשם הסמ"ג לא תעכעה קט"ז שמכירין לו מקטנת עונשין. כדי שלא יאמר אחר מכון אילו היהי יודע כן לא הייתה מתגיר, שאף על פי שהודעת העונשין גופה אינה מעכבת מכל מקום אם לא הודיעו לו ממצוות כלל למה באמת לא יהיה כמזה טעות אז אם רימו גוי לעבור גיור והעלימו ממנו עיקר היהדות וכי הוי גור, וממשום כך קטן שנתגיר על דעת בית דין יכול למחות משהגדיל. ואין דומה במסכת יבמות דף כ"ז עמוד ב' בגר שהtaggir לשם דבר אחר דמי גור כי שם מקבל על עצמו הגנות ודברים שבבל אינם דברים כמו שהדרתי

הבחנה ולענין יבום ולענין הילדים ולענין נשואין
כדמויי מוחש וברכות לבטלה ומטעם זה סרבי
להצעתו לחתנם.

יהודת הרצל הנקיין

שאין להכיב על הגור בהודעת הרבה מצוות אבל לא
לחייב להודיעו שתי מצוות מכל סוג ודוק. ואף לדעת
כבודו שצרכיה גירע חדש נראה שאינו אלא לחומרא
או מספק, והרבבה נפקא מינה יש בדבר לענין חודישי

סימן טז

הוראת לימודי היהדות לנערים

צ"ב. ובמהרש"א במסכת חגיגה חילק בין לימוד סודות
התורה לבין פשטותה של תורה אבל אין זה אלא כי'
מצוות בני נח עיי"ש וכן כתוב בשדי חמד מערכת
האל"ף כל ק"ב ובשווית זkon אהרן חילק ב' סימן
ע"א. ועיין במאירי שם שכטב אין מוסרין סתרי תורה
למי שאינו הגון ואין מוסרין סתרי תורה לגוי וכיו'
עכ"ל ולע"ד הוא טעות סופר וצ"ל ואין מוסרין דברי
תורה לגוי כנוטח הגמרא שלנו במאמרי ר'AMI,
ומucha כן בהמשך דברי המאירי שכטב שכיוון שהוא
עוכד איללים הייך אנו מלמדים אותו תורה עכ"ל
وطעם וזה שיר' בכל דברי תורה וגם הרי הוכריר תורה
בסתם.

וכן לאחרונים שחלקו בין תורה שבכתב לתורה
שבבעל פה ועיין בשווית משיב דבר חילק ב'
סימן ע"ז על כל פנים אסור ללמד לגוי תורה שבבעל
פה. ובעיקר דעתו זו כתוב בהגותות מהרצאה"ח במסכת
סוטה דף ל"ה עומד ב' שהფוסקים כבר חילקו כן
ותמוהו עליו שלא נמצא כן בפוסקים, והגומ שברבנן
גרושים במסכת בא בתרא דף כ"א עמוד ב' משמע
שמותר ללמד לגוי תורה שבכתב אבל במאירי במסכת
סנהדרין דף נ"ט אסור ללמד להם תורהינו ותלמודינו
עכ"ל וכן משמע מסתימת שאר ראשונים. וגם למחרש"א
במסכת שבת דף ל"א אין חילוק שאם לא כן מי
קשהיא מן הגוי שבקש להיות כהן גדול והלil לימדו
תורה קודם הגירע כי הלא המניעה לגוי מלאحيות כהן
గודל מובהרת בתורה שבכתב בהדייא. ומה שבמסכת
סוטה שם אמרו כיצד כתבו ישראל את התורה על
האבנים וכו' ואחר כך סדו אותן בסיד וכו' אמר לו
ר' שמעון לדבריך הייך למדו אומנות של אותו הזמן
תורה עכ"ל ולא מא הוחר להם ללמד תורה שבכתב,

ביה, כדי ניפן תשכ"ג
לאבד של מדינה אחת

לא השבתי למתחבו בשעתו כיוון שלא ביקש מני
חשובה כי כבודו התריע על ענייני גרות שאין
קשר להם. רק תמהתי על מה שמסר בשם הגרש"א
(שליט"א) [זיל] ש-80% מהגרים הנעים בא"י בזמנ
האחרון הם גברים ובשם הגריש"א שליט"י
ש-90% הם כן, מנייהם מספרים אלה וגם מה שיר'
לאמר כן לכבודו ביחסות ואם איתא היה להם להזכיר
כן ברבים ועיין בספר מנחת שלמה סימן ל"ה אות
ג', لكن הושנני שיש כאן גחמא. לעצם הענין כבר
הראיתי בשווית בני בנים חלק ב' סימן ל"ז אות א'
שלרמב"ם בדיעד והוא גרים, ונהי שאנו פוסקים
чтоסופות שבלי' קבלת מצוות כראוי ליכא לגורות מכל
מקום במקום שיש ספק או אפשר להפיע הגירות,
ועל כזה כתוב הרמב"ם שחושויהם להם עד שתתברר
צודתם כלומר שאין להם חזקת כשרות לכמה עניינים
אשר ישראל אבל אינם פסולים לבזוא בקהל.

cutut.acetob במה שלא דנתי מקודם, אודות מרצים
שומרי מצוות המכניים במחלקות ללימוד יהדות
באוניברסיטאות ומלמדים תורה גם לנערים, ולהלא גוי
שעוסק בתורה חייב מיתה והמלמד עובר על לפני
עור כמו שכטבו התוספות במסכת חגיגה דף י"ג
עמדו א'. וחילוקי האחורונים לא יועילו בזה, ותחליה
כיוון שהלימוד הווא. קבוע לא יועיל מה שכטב בטורו
אכן שם שברשות ישראל מותר למדדו עראי, ובספר
מורומי שדה שם השיג עליו בסבירה אבל גם הוא לא
התר אל הودעת דברים בעלמא מה שאין כן הלימוד
בעיון וכן מסקנת שוויית שרדי אש מלך ב' סימן